



EVROPSKA UNIJA



VLADA RUMUNIJE



VLADA REPUBLIKE SRBIJE



Strukturalni fondovi
2007 - 2013



GEC NERA

Environment News

Bilten mikroregije prekogranične saradnju Dunav - Nera - Karaš

Br. 30
Mart 2011

DOGAĐAJI I AKTIVNOSTI

STOP zagađenja na Dunavu na granici sa rudarskim otpadom!

Ekološka saradnja Grupe Nera sprovodi tokom decembra 2010. do decembra 2011. projekat javnog interesa "Sprečavanje zagađenja Dunava rudarskim otpadom u stvarnost i medijska bomba" koja ima za cilj da smanji zagađenje od rudarskog otpada na vetar- Devet grada Moldavije, Rumunije i sela Pojejena, kao i teritoriju opština Veliko Gradište i Bela Crkva, Srbija.

Projekat se realizuje u partnerstvu sa NVO-Škola plus „Dositej Obradović“ u opštini Bela Crkva, kao i Pojejena i Lokalni savet. Finansiraju se u okviru IPA prekogranične saradnje programa Rumunija-Srbija.

Ukupan budžet projekta je 62.775 evra 51,784 evra od

kojih su ko-finansiranje od Evropske unije, evro 5634 je ko-finansiranje od rumunske vlade i Euro 5357 je ko-finansiranje od strane Gec Nera i partnera.



U ovom broju:

Doprinosi da se
zaustavi zagađenje
rudarskim otpadom na
Dunavu

Strana 1

Realizacija aktivnosti
od strane Škole Plus u
okviru prekograničnog
projekta sa Rumunijom

Strana 2

Početak volontiranja u
2011

Strana 2

Bazjaš

Strana 3

januara 2011, u Agenciji za zaštitu životne sredine održana javna prezentacija projekta, koja uključuje i Rešicu kao aktera u smanjenju prekograničnog zagađenja rudarskim otpadom, koji dolazi iz jalovišta rudnika Tausani, ribnjaka vodom - u vlasništvu Bosneag MOLDOMIN Moldave Noua.

*Dojna Margineanu - Odnosi sa javnošću
savetnik Gec Nera*

VOLONTERSKI FANTASTIČNI SVET MIKRO-REGIONA DUNAV - NERA - KARAŠ

Pokrenite volontiranje u 2011.

Ekološka grupa za saradnju Nera sprovodi svake godine, od aprila do novembra, projekat javnog interesa "Volontiranje da se zaštiti predivan svet Južni Banat" za pružanje aktivnosti na unapređenju životne sredine i biodiverziteta u zaštićenim prirodnim dobrima parka Gvozdena kapija Prirodni park, Nacionalni Nera - Beušnica, Semenik klisura Nacionalni park - Karaš, Đerdap Nacionalni park, Specijalni rezervat prirode Deliblatske pešcare i Regionalni Prirodni park Vršacke planine, koja se nalazi u mikro-regionu Dunava granice saradnje - Nera - Karaš, kako u Rumuniji, tako i u Srbiji.



Decembar 9, 2010. U godini 2011. je pokrenuta Dobrovoljna Škola grupe i poljoprivredneškole Oravica.....

U 2010. decembra, izabrani su od 93 kandidata broj volonterskih aktivnosti u 2011. Oni su uglavnom učenici srednjih škola, studenata i nastavnika koji rade u Poljoprivrednoj školi Grupa ORAVICA škola Grupa "Matijas Hamer" Anina, Moldavija, Grupa Devet industrijske škole, Škola plus "Dositej Obradović" u Beloj Crkvi, Speo Karaš i



Moldova Noua - grad se gušio sa prašinom od redovnog rudarskog otpada.

Dana 21. decembra, u Beloj Crkvi NVO škola Plus i 17.

univerziteta pridruživanju Temišvar.

Tokom decembra 2010 - aprila 2011, kandidati su uključeni u dobrovoljni trening veština i obuke potrebne za praćenje životne sredine i alternativne kampanje informisanja javnosti. Obuka obuhvata informativne sesije, koje prate praktičnu primenu u gradovima i parkovima prirode i rezervata duž centralne ose Dunav Mikro - Nera - Karaš.



..... 21. decembar 2010 je lansiran projekat na NVO sajmu u Školi plus "Dositej Obradović" u Beloj Crkvi

U 2010. deembra meseca izabrani su od 93 kandidata broj volonterskih aktivnosti u 2011. Oni su uglavnom učenici srednjih škola, studenata i nastavnika koji rade u Poljoprivrednoj školi Grupa ORAVICA škola Grupa "Matijas Hamer" Anini, Moldavija Grupa Devet industrijske škole, Škola plus "Dositej Obradović" u Beloj Crkvi, Speo Karaš i univerziteta pridruživanju Temišvar.

Tokom decembra 2010 - april 2011, kandidati su uključeni u dobrovoljni trening veština obuke potrebne za praćenje životne sredine i alternativne kampanje informisanja javnosti. Obuka obuhvata informativne sesije, koje prate praktičnu primenu u gradovima i parkovima prirode i rezervata duž centralne ose Dunav Mikro - Nera - Karaš.

Ekoturizam u 2011 u Gec Nera

Putnik! Da li ste u predivnom svetu Južnog Banata! Po izlasku, ne ostavljati za Vama ništa sa ovoga sveta, ostaviti ovde samo svoje tragove!

To je poruka od dobrovoljaca Gec Nera, jer turisti dolaze da posete parkove i prirodne rezervate u južnom Banatu.

Ekoturizam vodiči u 2011



Livija Ungurean



Andeea Vidinaru

U stvari, za turizam u zaštićenim prirodnim dobrima, usvojen je u poslednjih nekoliko godina pojam ekoturizma, koji podrazumeva veliku brigu za zaštitu posetioca i očuvanje prirodnog nasleđa na ovim prostorima, ali i specifičan pristup u turizmu i javnosti po principu i kriterijumima za obavljanje ove vrste turizma. Kriterijumi u većini slučajeva se razlikuju od uobičajenih procedura turizma.

Ako su, u smislu stavova i aktivnosti posetilaca dozvoljeni u zaštićenim prirodnim područjima jasna pravila, po pravilu, vlada reguliše parkove, preduzeća, lokalne vlasti i turoperatora, ali malo znaju o tome kako u praksi razviti ekoturizam. Ako ekoturizam mora biti "istinita priča" o prirodi, obrazovanje treba tumačiti kroz

turističke aktivnosti, kao pravilo, i moraju da ispune sledeće kriterijume:

- procenat prihoda i aktivnosti da budu usmereni na očuvanje prirode i zaštićenim područjima;
- Veliki deo prihoda od turizma i lokalnog stanovništva;
- Aktivnosti treba da imaju obrazovni interes za obe strane- turiste i lokalno stanovništvo;
- negativan uticaj na životnu sredinu treba da bude minimalan; Da bi se promovisali ove kriterijumi među turistima, turoperatora i lokalnim vlastima, sprovodi su u Gec Nera svake godine, od maja do septembra, pilot projekat sa pomenutim aktivnostima.

Priprema za projekat 2011. godine turizma je počelo u januaru ove godine, u toku kojem vodiči za ekoturizam, kroz praksu, legitimišu uključivanje volontera iz grupe Gec Nera, Moldova Noua, Industrijska škola, škola grupe "Matijas čekić" Anini i mladih ljudi u oblasti studiranja na Univerzitetu u Temišvaru. Oni znaju dobro područja zaštićenih prirodnih područja u južnom Banatu, a imaju relevantno iskustvo u praćenju alternativne sredine.

Alin Šušan -koordinator centra volontera GEC Nera

Realizacija aktivnosti od strane Škole Plus u okviru prekograničnog projekta sa Rumunijom

U toku realizacije aktivnosti u okviru prekograničnog projekta CBC - IPA Romania - Serbia „Projekat sprečavanja zagađenja Dunava rudarskim otpadom u stvarnosti i medijska promocija “ u prostorijama Škole plus u Beloj Crkvi 19.02.2011.godine održane su radionice sa volonterima kao i sastanak tima za implementaciju projekta.

Nosilac projekta je GEC Nera iz Rumunije a partneri su sa rumunske strane Opština Pojejena a sa srpske strane pored Škole plus iz Bele Crkve i Veliko Gradište. Oblast delovanja po projektu obuhvata opštine Moldava Nova , Pojejena , Veliko Gradište i Bela Crkva.



Ekipa volontera - NVO Škola Plus, Bela Crkva

Motiv nosioca projekta je sprečavanje zagađenja Dunava rudarskim otpadom, jer je veliki broj rudnika u delu županije Karaš Severin / Moldomin / zatvoren, što je rezultiralo velikim količinama rudarskog otpada koji nije blagovremeno i pravilno deponovan prema standardima evropske unije. Ove deponije i danas predstavljaju



Iulia Grumeza



Alexandra Mezinu



Laura Pop

veliku opasnost sa stanovišta degradacije zemljišta, degradacije vegetacije i useva, obolevanja stanovništva zbog udisanja zagadjenog vazduha, zagadjenje izvora pitke vode te negativnog uticaja na turizam i biološku raznovrsnost u zoni dva velika prirodna rezervata Portile de fier (Rumunski Djerdap) i prirodnog rezervata Deliblatske peščare. Uključivanjem ove četiri opštine kao i nevladinih ekoloških organizacija doprineće se smanjenju zagadjenja i poboljšanju upravljanja rudarskim otpadom kao i pravilnom informisanju stanovništva iz ovih oblasti o postojanju ekološke opasnosti od rudarskog otpada.



Jun 2007 - Volonteri Škole Plus u Nacionalnom parku u Klancu Nere- Beušnica

Volonteri Škole plus sa pažnjom su pratili prezentaciju mikroregije Dunav - Karaš - Nera kao i edukaciju koja je zatim usledila. Gospodin Alin Sušan, iz rumunskog dela tima, uspostavio je odličnu saradnju sa volonterima tako da su gotovo svi prisutni uzeli učešće u interaktivnoj diskusiji. Naši volonteri predhodno su već prošli nekoliko obuka kao i testiranje na temu: alternativno praćenje životne sredine i biodiverziteta i specifičnost terminologije u oblasti zaštite životne sredine. Posebno smo ponosni na rezultate naše učenice Kuželka Ines, koja je ostvarila najbolje rezultate u testiranju i tim povodom osvojila nagradu.

Škola plus sa ponosom ističe svoje angažovanje u IPA projektu kao jedine organizacije sa teritorije opštine Bela Crkva koja učestvuje u prekograničnom projektu.

Jasmina Turturea - predsednik NVO Škola Plus

PREDIVAN SVET MICROREGIJE DUNAV - NERA - KARAŠ.

KLISURA KARAŠ

Izuzetan u dužini od 19 km i pesak, Karaš Klisura i njene padine su karakteristične sa krečnjačkim zidovima, sa bujnom vegetacijom, ruševinama, kraški izvori, više od 500m pećine i jame. Karaš Dolina je okružena krečnjačkim visoravnima, sa brojnim ponikvama, neke velike i clints polja. Na ovim



Klisura Karaš kod Karaševo

pločama, hrvatska zajednica je šljive vrtova i brojna staništa životinja.

BAZJAŠ

Kada Bazias kažete, da li se sećate odmah dve stvari koje ste naučili u školi: da unesete u kartu Dunav u Rumuniji, i Bazias kao prva pruga izgrađena u Rumuniji. Za Srbe, međutim, znači Bazias manastir Svetog Save.

Trenutno ima čin selo, grad administrativno pripada Socolu. Njegova istorija je isprepletena sa manastirrom. Istoričari pretpostavljaju da je manastir sagrađen prvi, a zatim sela, gde su radnici dovedeni da rade u zemljama manastira. Oni su takođe dobili kuće i bašte, ali su dobile pravo da povedu svoje životinje na ispašu, sečenje drva u šumi manastira, takođe je izuzeta od poreza na neko vreme.

Na žalost, turske vojske i upadi imali su negativan uticaj na rešavanje, jer seljani (perneavorii) su ili ubijeni u borbi ili zarobljeni zajedno sa monasima. Nakon donošenja Banata i Oltenija u 1718 pod austrijskom vlašću i nakon održavanja Confiniului granice duž reke, mnogi više vole da budu upisani u perneavori dva srpsko-rumunske puka. U 1795, Bazias postaje važna luka na Dunavu. U velikoj meri povećati svoje ekonomske važnosti, naročito



Bazias - Manastir Svetog Save

posle izgradnje, počevši od 1847, prve železničke pruge. Prvi voz će polaziti sa stanice u naselju 1. novembra 1856. U 1860, Bazias će imati carinu. PEAK stanovništva bi dostigao 1880, mnogi železnički radnici izabrali su da žive ovde. Tada je imao 516 stanovnika Bazias. Takođe je postao atraktivno mesto za rekreaciju. Evo upravlja hotel i kazino.

Nažalost, sadašnji trenutak u životu Baziasa samo kroz istoriju, komunistički režim izbrisao je svaku nadu za budućnost. Teško je poverovati da će investitori naći interes za razvoj do savršenstva.

NACIONALNI PARK ĐERDAP

Nacionalni park Đerdap se proteže duž desne obale Dunava od Golupca grada (baba Caia Rock pored Coronini u Rumuniji) da brane kod SIP (Gura u dolini zakon u Rumuniji). Park je na površini od 640 kvadratnih kilometara i nalazi se u gradskoj upravi Donjeg Milanovca na Dunavu. Osnovna karakteristika i prirodnih atrakcija je Nacionalni park Đerdap Đerdapska klisura - poznata Gvozdena kapija - Koja je velika kapija na južnim padinama Karpata. Takođe je to najduža i najveća reka rezervoara Srbija.

Clisura Đerdap, što je oko 100 kilometara (od Tekije Golupca), je u stvari dolina i sastoji se od četiri ključna sektora: Gornja Klisura (Gornji Clisura) Gospodin vir (g-đa vir), i Mali Veliki Kazan (veliki kotlovi i mali bojleri) i Sipska klisuri (Clisura SIP), odvojene klisure. U Viru Gospodin Dunav je 82 metara dubine, dok Kotlovi imaju dubine do 150 metara, sa stenama kanjona kotlovi imaju visinu od 300 metara.

Nacionalni park ima niz drugih važnih funkcija: širok spektar flore i faune, atraktivna okolina i predeli, istorijskih i kulturnih spomenika i drugih znamenitosti. Hidro električne

energije Đerdap, sa učinkom od 7 teravat-sati (TV) završen je 1972, a četvrta po veličini je u svetu. Centralna hidro centrala bio je veliki zajednički projekat između Jugoslavije i Rumunije.



Golubački grad

U parku ima mnogo prirodnih i kulturnih vrednosti, koje su uključene u program posebno zaštićenih prirodnih rezervi i to sledeće: Lepenski vir - oblast posebno važan sa arheološkim tragovima ljudskih naselja iz doba neolita od 8.000 godina, grad Golubac, rumunske tvrđave "Dijana" u Kladovu, ruševina rimskog puta, i most izgrađen za vreme rimskog cara Trajana, kao i šumskih rezervi i prirodnih spomenika.

Nacionalni park Đerdap je postala jedna od najposećenijih turističkih regija u Srbiji, posebno nakon izgradnje brane i velikog jezera, kao formacije. Iako je Dunav prilično zagađen po međunarodnim standardima, ribolov je i dalje veoma popularan.

Neki veliki primerci su uhvaćeni, kao recimo som, težine preko 100 kg.

Prirodni rezervat Dolina Čiklova

Rezervat prirode Doline Čiklova je uključen u Nacionalni park Nere - Beušnica. Rezervat površine 1939,30 hektara je rezervat i klasifikovan je kao mešoviti ZCS / RN - Kategorija I. Pravni osnov formiranja je Uredba 555/1973, kao i županije Karaš Saveta - Severin br. 8.



Manastir Kalugara

Prirodni rezervat Dolina Čiklova biće se na teritoriji grada

Oravica, u selu Čiklova Montana. U Rezervat se može doći sa autoputa ka Oravici - Čiklova Montana. Iz bivše pivare, u Čiklova Montana, sledite put sa desne strane. Ovaj put vodi do rezervata.

Kao floru treba napomenuti da Sting (*Ruscus aculeatus*), božur šuma (*Peonia mascula var triternotifolia*), turski leska (*Corilus colurna*), oraha (*Jugleus regia*) i faunu, kao ris (*Linx linx*), medved (*Ursus arctos*), crnogrla strnadica (*Emberiza cirulus*) i pepeljuga (*Vipera ammodytes*). Najvažnije znamenitosti su: manastir Kalugara, kamen Simijon, kamen Rol, Pećina Sv Helena.

GRAD VELIKO GRADIŠTE

Grad Veliko Gradište nalazi se u podnožju planine Homolj, u ušću Peka u Dunav i takođe u blizini ulaza u Dunavsku klisuru. Veliko Gradište se zove vestibil Đerdapa.

Privredni razvoj sela se zasniva na poljoprivredi, turizmu i industrijskoj proizvodnji biljnih ulja. Glavni deo je poljoprivreda, gajenje posebno kukuruza, pšenice, raznih biljaka, voćki, povrća.

Turizam je razvio, na obalama reke Dunav i Pek, i zonu Srebrno Jezero. Ovde su opremljene plaže rekreativnih površina. Poznato turističko mesto Beli Bagrem, na koje i lokalno stanovništvo i turisti dolaze iz drugih delova zemlje.

Svake godine u julu, održava se u Velikom Gradištu muzički festival "Dani Carevcevcu" promovisanje tradicionalne narodne muzike i duha, kao delo lokalnog muzičara Vlastimira Pavlovića Carevac.

Opština Veliko Gradište je napravilo prekogranično partnerstvo sa gradom Moldova Noua i opštinom Požežena. U tim partnerstvima sadržana je ekonomska saradnja između firmi, predstavnik lokalne samouprave, kulture i sporta. Između Moldova Noua i Veliko Gradište je takođe moguća poseta brodom.

GRAD BELA CRKVA

Opština Bela Crkva se nalazi u dolini reke Nere u jugo - istočnom delu Vojvodine.

Grad je u blizini Dunava, Nere, Karaša, kanala Dunav-Tisa-Dunav i velikog broja kristalnih jezera. Otuda naziv grada, koji je takođe pod nazivom "Venecija iz Vojvodine".

Samo 15 km od grada je Deliblatska peščara (Deliblatska peščara), samo peskovito zemljište, specifično u Evropi, poznata turistička atrakcija za lov na krupne divljači.

Bela Crkva je poznata i po Karnevalu cveća .

Kornel Popović Sturza - Predsednik Gec Nera

SEOSKIHUMOR !



U Transilvaniji dva pastira, jedan na drugom brdu, viču jedan na drugog:

-Hej Gheooooo! Kada je krava bila bolesna, kad je boleo stomak, šta ste joj dali breeeeeeee? !

- Ulje breeeeeeee !Ulje!

Sledećeg dana dva pastira opet vikali jedan na drugog :

- Gheoooo Hej! Čujte me. Dao sam ulje i mrtva krava!

-Moja takođe bre !

Investiranje u svoju budućnost!

Rumunija-Srbija IPA prekogranične saradnje Program je finansiran od strane Evropske Unije u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) i sufinansira država partnera u programu.

Naziv projekta: **Poluarea transfrontalieră cu deșeuri miniere pe Dunăre, realitate și în același timp bombă mediatică**

Materijal editor: **Grupul Ecologic de Colaborare Filiala Nera Caraș - Severin**

Datum objavljivanja: **Mart 2011**

Sadržaj ovog materijala ne mora nužno da predstavlja zvanični stav Evropske unije

U slučaju žalbe, kontaktirajte: romania-serbia@mdrt.org

www.romania-serbia.net

